

Ataata anaanalunniit kræfteqalerpat

Ilaqutariinnut nappaammik kræft-imik eqqugaasunut

Imarisai

- 1 Ataata anaanalunniit kræfteqalerpat
- 4 Ilaqutariinnut tamarmiusunut
- 13 Ilaqutariit meerartaannut nukarlernut
- 23 Ilaqutariit meerartaannut annernut, inuusuttuarartaannullu
- 31 Angajoqqaanut
- 42 Meeqqat angajoqqaallu qupperneri

Saqqummersitsisoq: Neriuffiit Kattuffiat • 2012

Ilusaa siulleg, naqiternera siulleg

Ilioqqaasoq: Nuisi grafik

Assit: Når mor eller far får kræft – Kræftens Bekæmpelse

Quppersakkamit uuminnga nutsigaaq: Når mor eller far får kræft

Nutserisoq: Else Noahsen Olsen

Kukkunersiuisoq: Johanne Olsen

Anaana ataataluunniit kræfteqalerpat

“Ataataga kræfteqalerpoq”, Kasper 11-inik ukiulik ilinniartitsisuminut oqarpoq. “Ippassaq paasitinneqarama. Nalugalarpara ataata napparsimanersoq. Uagutsinni nipaaqaagut. Tamatta eqqarsaatiginnguatsiarparput, kisianni iluamik eqqartorneqanngilaq.”

Anaana ataataluunniit kræfteqalerpat ilaquataasut tamarmik sunnerneqartarput. Aamma meeqqat qassinilluunniit ukioqaraluartut sunnerneqartarput. Nappaat ernumanernik nalorninernillu nassataqartarpoq. Angajoqqaat nalornissutigisarpaat meeqqaminnut qanoq oqassanerlutik, meeqqallu qanoq qisuariassanerlutik nalornissutigisarlugu.

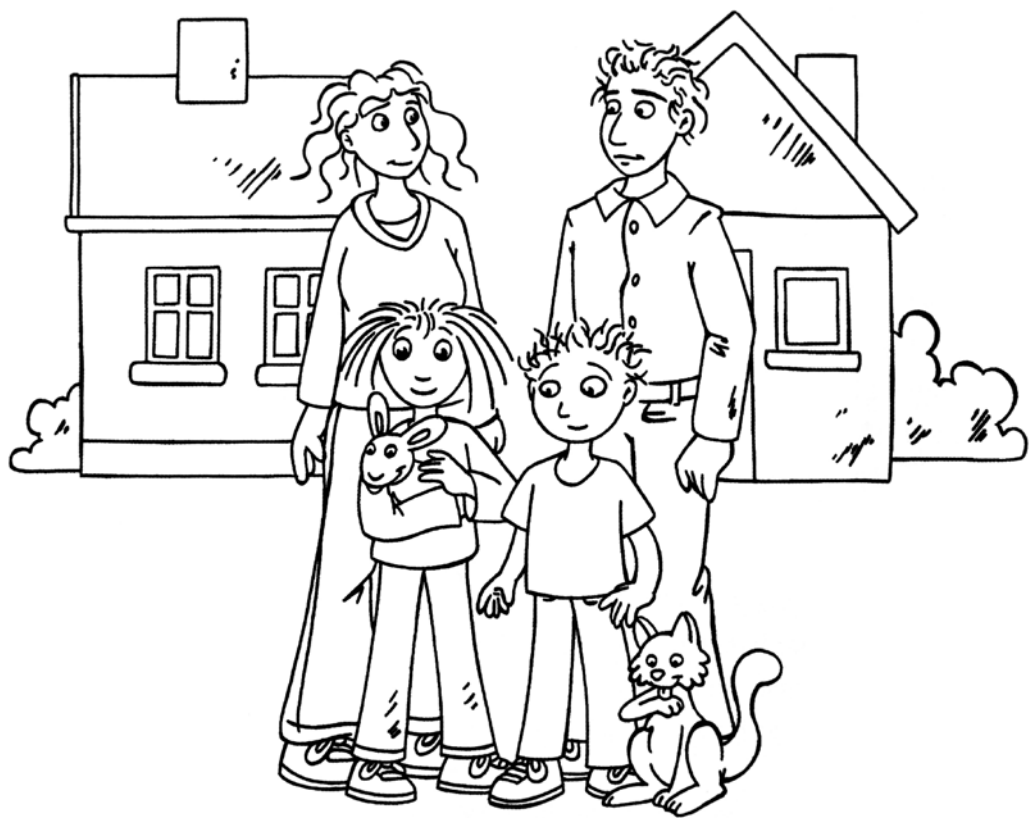
Ullumikkut meeqqat kræftip suuneranik allanillu ilisimasaqarnerupput, sionatigut inersimasut kisimik ilisimaarinnittuusaluarput. Meeqqanut isiginnitaaaserput allangornikkuvoq. Isertuuppallaarunnaarnikuuagut, inersimasullu inuuneranni sunik pisoqartarnersoq paasititsinissarput pikkoriffiginerulernikuuarput. Pisulliuku artornartut pillugit meeqqatta qanoq pitsaanerpaaamik paasitinniarnissaannut nalornilersartugut. Pingaartumik uagut ernumasuteqartilluta. Meeqqatta annersinnissaat aamma annilaangagisarparput.

Meeqqat angajoqqaamik qanoq innerat maluginiartarpaat. Angajoqqaamik ernumasuteqarnerat malugigaangamikku nuannaartutut ikiuerusuttutullu pissusilersoqqajaalersarput. Immaqa aamma pisunik nuanniitsunik eqqartuinaveersaalertarlutik, angajoqqaamik annersinnissaat annilaangagigamikku.

Una atuagaq ilaquitariinnut naatsorsuussaavoq. Angajoqqaanit meeqqanillu ataatsimut atuagassatut sammitinneqarpoq misilittakkatik ingerlateqqinni- arpaat ilaquitariit imminnut qanoq ikiorniassanersut aqqtissiuunniarlugit. Tassanilu oqaluttuarineqarput ilaquitariit assigiinngitsut kræftimik nalaataqarnermikkut misilittagaat, ingerlateqqippaallu qanoq imminut ikioqatigiissinnaanermik misilittakkatik.

Ilaqutariippassuarni assigiinngitsuni meeqqat

Nunatsinni ilaquitariit assigiinngitsut assigiinngitsumillu inooriaaseqartut amerlaqaat. Meeqqat ilai siulit ileqqui malillugit ilaquitariiusuni najugaqarput, allallu ataata anaanaluk paarlakaallugit najugaqartarlutik. Ilai anaanartik

ataatartilluunniit kisimiittoq kisiat najugaqatigisarpaat angajoqqaajusullu aappaa ilagisarlugu, imaluunniit attaveqarfigiinnatik, aamma ilai ilaqtariinni allani najugaqartuusarlutik.

Anaana ataatalu immikkut najugaqaraluartut, angajoqqaarpassuaqarpoq meeqqatik pillugit ikioqatigiilluartunik. Pingaartumik ilaqtariinni ataaseq nappaammik nalaataqaraangat imaluunniit ajornartorsiuteqartoqarpat iki-oqatigiittarlutik. Meeqqat nappaammik nalaataqartumi najugaqanngikkalu-araangamilluunniit pisariaqartittarpaat nappaammut tunngassuteqartunik paasisaqarnissaq aamma eqqarsaatit misigisallu inissaqartinnissaannut.

Meeqqat angajoqqaq kisimiittoq kræftimik nalaataqarsimasoq najugaqatigi-gunikku, suliasat tungaasigut meeqqallu oqaloqatiginiarnerini angajoqqaajusumut kiserliornermik annertuumik misigititsinnaavoq. Imaassinnaavoq meeqqat akisussaaffimmik annertunerusumik tiguisut. Ajornartorsiorfinni taakkunani meeqqamut napparsimasumullu pitsaasuusaaq inersimasut allat ikorfartuisutut ilaatinneqalerpata.

Inersimasut napparsimasumut attuumassuteqartut tamar-mik atuagaaqqaq atuarunikku iluaqutissarsivigisinnaavaat. Neriulluta atuagaaqqap isumassarsitissinnaassagaasi qanoq ilillusi immissinnut ikiorsinnaassasusi aamma ataatsimoorlusi qanoq ikioqatigiissinnaanissinnik. Neriuppugut ilaqtariinnut tamanut nukissamik tunisisinnaassalluta, ilisilu ataasiakkaarlusi aammalu ataatsimoorlusi artornartut nalaattarumaakkasi ajunnginnerusumik aqqusaarsinnaas-sagisi. Ikorfartorneqarnissamut saaffiginniffissamik aamma ilanngussaqarumaarpugut.

Ilaqtariit tamarmiullutik atuaqataasinnaapput

Atuagaq immikkoortunut sisamanut agguataarneqarpoq. Siulleq ilaqtariinni angajoqqaq kræftimik napparsimalerpat qanoq sunniuteqartarneranik ima-qarpoq. Immikkoortup aappaa meeqqanut saaffiginnissuteqarpoq – siullermik meeqqanut nukarlernut atuffattariaqartunut, tulliatullu meeqqanut annernut, aamma ilaqtariinni inuusuttortaasunut. Meeqqanut immikkoortup isumaa unaavoq, angajoqqaat aamma atuarsinnaammata taamatullu meeqqat aamma atuarsinnaallutik. Immikkoortup pingajuat angajoqqaanut saaffiginnissuteqarpoq, tulliatullu ilaqtariinnut tamarmiusunut immikkoortoqarluni.

Naggasiullugu atuakkap naanerani quppernerit imaqartingilagut, quppernertilu taakkunanani ilissi nammineq allaqqinnissassinnut periarfissippassi. Assersuutigalugu immissinnut nalunaarfigisinnaavusi, imaluunniit misigisasi nuannersut iluaqutigisimasasi pillugit oqaluttuaaraliorlusi. Titartaasinnaavusi aamma assitaqarsinnaavoq, taakkulu eqqarsaatissinnik, misigissutsissinnik, neriutissinnik takorluukkassinnillu ersersitsisinnaapput. Imaluunniit ilaqutariit tamarmiullusi assersi tassaniissinnaavoq.

Neriuppugut atuagaaraq una oqaloqatigiissinnaanissassinnik pingaaruteqartunik isumassarsivigisinnaassagissi, aamma oqimaatsunik oqaloqatigiissuteqarsinnaassasusi, taamaalillusi ilaqutariittut ataqatigiinnersi nukittorsarsinnaaniassagassiuk, siunissamilu iliuuserisinnaasassinnik periarfissaqalerlusi.

Ilaqutariinnut tamarmiusunut

Angajoqqaap nappaammik kræftimik eqqugaasup nappaatip suussusersinginnerani misissuinerup akissutisinissallu tungaa utaqqinarsinnaasarpoq. Piffissami tamatumani angajoqqat meeqqamik akuliutsitsinnissaat tunuarsimaarfigikkajuttarpat. Neriutigisarpat nappaat qaangiutilertussasoq. Angajoqqaat ilaasa aallaqqaataaniilli meeqqatik ilisimatereertarpat. Taamatut iliornermik nappaatip akissutisinissaata tungaanut angajoqqaat eqqissisimangissutertik meeqqaminnut paasinarnersittarpat. Meeqqat ajortoqaraangat ingerlaannaq malugisarpat, angajoqqaaminnillu ajoqutaasop pillugu paasitinneqanngikkaangamik eqqarsaatersulersarput. Angajoqqaamik eqqissisimanginnerannut isumaqalersinnaasarput nammineq pissutaalutik. Angajoqqaarpasuit oqaluttuaraat siusissukkut nappaat pillugu meeqqamik oqaloqatigisarneri oqinnerulersitsisartoq.

Qaqugukkulluunniit meeqqat nappaat pillugu ilisimatinneqaraangamik attorneqaatigisarpat, oqarfigineqaraangamik ataata imaluunniit anaana kræfteqartoq. Nalunartarpoq qanoq qisuariarnertik takutissaneraat. Tamarmik allatut qisuariartarput. Ilaasa tusagartik eqqarsaatigeqqaartarpat, allallu annilaanganertik erniinnaartumik takutissinnaasarlugu.

Meeraagaanni inersimasuugaanniluunniit qisuariaatsit tamarmik kukkusuunngillat kukkunnginnerunatilluunniit, naak amerlanertigut takorluugaqartaralarluta "nalinginnaasup" suuneranik ilisimaarinnilluta. Kisianni ilaqutariiusuni inunni ataasiakkaani qanoq qisuariartoqartarnersoq assigiinneq ajorpoq aamma misigisutisnik nuanniitsunik atugaqarnermi.

Cecilie mut qulinik ukiullimmut ataataasoq: "Nuliama nappaataanut qisuariaateqannginnera paasisinnaangikkaluarpaput. Naatsorsuutigisimagaluarpaput nuannaarunnaassasoq tuppallersartariaqassallunilu, kisianni imatut qisuariarpoq, soorlu nappaataa ungasinngitsumi qaangiutissasoq. Ajornartorsiutigisatta ilungersunartua pillugu orneriarlugu oqaloqatiginissaa annilaangagaarpaput. Kingunerujussua aatsaat annilaangasorujussuusimanini oqaatigaa, aammalu annilaanganini takutikkusussimanagu aliasutsileqinagamisigunngooq".

Meeqqat oqaloqatiginissaat pingaaruteqarpoq

Isumaqqakkajuttarpugut oqaloqatigiissutissat nuanniitsunut tunngasut oqaloqatigiissutiginninnerisigut immitsinnut ikiorluarnerusinnaalluta, pingaarutumik meeqqat isersimaqatiginerini. Ajornerulersitsisinnaasunik ammaassinisarpaput annilaangagisarpaput. Aamma meeqqat oqalukkusunnginnerminnik malugitinniaangatigut nalornilersarpugut. Kisianni uagut tassaavugut inersimasutut akisussaaffimmik tiguisussat, meeqqallu oqaloqatiginissaanut ammaassisussat.

Taamaangippat kikkut tamarmik nipaarsaartorujussuannussapput, ilaqtariillu qanoq innermikkut imminnut nalulissallutik. Meeqqat angajoqqaallu eqqarsaatiminni misigissutsiminnilu kisimiilissapput. Pissutsit sillimanarsisarpaput, immaqalu aamma pisariaqanngitsumik isumassuinerit amerlavallaat pilertarlutik. Meeqqat iniminiiilersarpaput, imaluunniit kammalaatiminnukartarlutik.

Aamma eqqortuliornerussaaq immissinnut piumaffigivallaanngikkussi, kisianni arlaat aallarteqqaartariaqassaaq. Ilaqtariit akornanni ajornartorsiummik samminnisinnaasumik ataatsimik peqartoqarsinnaajuaannangajattarpoq. Nammineq qanoq innini pillugu imaluunniit ilanut aperinikkut oqaloqatigiinneq aallartinneqarsinnaavoq.

Ilaqtariit ilussinni kina siulliulluni
eqqartugassanik artornartunik aallartitsisinnaava?

Ilaquttanit qanoq tiguneqassava?

Ilaqutariit immikkut tamarmik pisussaaffii qisuariaatsillu

Ilaqutariinni amerlanerni inuttaasut immikkut tamarmik pisussaaffeqartiter-tarput. Ilaqutariinni ataaseq ernumasorujussuuppat imaassinnaasarpog allat eqqissimasorujussuusut, pisullu takkuttut eqqissisimanerullutik tigusunnaal-lugit. Tassani meeqqani angajoqqaanilu assigiinngissuteqanngilaq. Kisianni ataata anaanalunniit kræfteqalerpat ilaqutariinni pisussaaffiit assigiinngit-sut paarlaassullikkajunneqartarput. Siusinnerusukkut inersimasog meeqqa-minut tuppallersaasartog, maanna meerarisap inersimasog tuppallersaler-tarpaa. Tassani qanog ukioqarneq, arnaaneq, angutaaneq, pissuseq, pigin-naasallu tamarmik apeqquataasarput.

Meeqqat ataatamut anaanamullu ikiuussinnaasaraangamik nuannaarisar-paat, taamaalillutik aamma nammineerlutik isummersinnaanertik pilersittar-lugu. Ingasaanneqassanngilarli. Angajoqqaat ilaqutariinni ingerlatsisuuner-tik attatiinnartariaqarpaat meeqqallu tapersorsorlugit, taamaalillutik nap-parsimasogalingikkallarmalli sammisaminnik ingerlatsiinnarniassammata.

Ataatsimut nukittorsaqatigiissinnaanerup nassaarinissaa

Ilaqutariit tamarmik pisariaqartittarpaat nappaatip puigulaartarnissaa, taa-maalillutik allanik suliaqarsinnaasariaqartassallutik inuunerminnilu nuannaa-ruteqarsinnaaneq misigisassallugu. Pingaaruteqarpoq nappaatip suut tamaaa-sa inissaarutissanngimmagit.

Nappaat ilungersunartog initoorujussuuvog, piffissallu ilaani ilaqutariit ta-maasa sunnersimasinnaasarlugit. Tamaalisoqartillugu immissinnut maluginiarnissigut ikiorsinnaavusi. Tamassi nappaatip "puigulaarnissaa" misilissin-naavarsi, taamaalillusi ilaqutariittut inuunissinni nappaatip sunniutaa killi-lersimaarsinnaassagassiuk. Tamanna meeqqat pikkoriffigisarpaat, pissutaa-vorlu meeqqat ajornartorsiorfimmi suliasaminnik nassaarniallaqqittaramik, tamannalu pissusissamisuuginnarpoq. Tamatumani angajoqqaat meeqqatik ilinniartfigisinnaavaat.

Ilaqutariit assigiinngillat. Ilaqutariit ilaanni misigissutsit pillugit oqaloqati-giittarneq nalinginnaasuuvog, ilaqutariilli allat peqatigiinnermikkut misi-gissutsitik takuttittarlugit. Ilaqutariit ilaat ataatsimut suliaqarnermikkut nu-annaqatigiissinnaasarpot, allat oqaloqatigiikkusunnerusarpot. Ilaqutarii-aat tamarmik immikkut inooriaaseqartarput, namminerisaminnillu kulture-qartarlutik, nappaatip takkutinnginnerani inooriaaseq napparsimasogar-nerani ingerlatiinnarneqakkajuttarpoq. Ilaqutariit ilaanni nappaat pissu-

tigalugu allanngortoqartarpoq. Allannguutigikkajuttarpat qilerutimikkut atanerulertaramik ataqatigiinnerulerlutillu.

Kræftimik napparsimasut amerlasuut artornartut pillugit oqaloqatigiinnissamut sapinngisaat nukittorsarneqartarpoq. Appaasumut inersimasumulluunniit qanigisamut allamut napparsimannngitsumut ajornarnerusinnaasarpoq. Meeqqat ilaasa pikkoriffigisarpat, ilaasali ajornakusoortittarlugu. Misigisavut aallaavigalugit assigiinngitsunik qisuariartarneq nalinginnaasuuvoq.

Qaqugukkut meeqqavut oqaloqatigissavagut?

Meeqqat malugigaangamikku inersimasut tusarnaarnissaminnut piareersimasut nalinginnaasuuvoq meeqqat oqalunnissaminnut apeqquteqarnissaminnullu pikkoriffeqartarnerat. Inuunerup toqullu oqaloqatigiissutigisinnalernissaanut meeqqat ukioqqortusariaqangillat.

Uagut meeqqat oqaluunniarutsigit tassani meeqqat oqaatsimikkut inersimasuusariaqarneri apeqqutaangilaq, passisinnaallualereertarpummi suli oqalulluarsinnaangikkaluarlutik. Angajoqqaat qanoq inneri oqaluttuarisaallu malugisarpat. Susoqarnersoq paasissallugu pisariaqartittarpat, taamaangippat imminnut pisuutilersinnaagamik.

Meeqqat mikinerit oqaluutissagaanni, titartakkat, atuakkat assiliartallit, oqaluttualluunniit atoraanni pitsaanerussiaaq. Misigissutsinut ungasippallaasannngillat, meeqqallu ajornanninnerusumik eqqarsaatitik oqaluttuarisinnanerussallugit.

Misigissutsit pillugit meeqqat oqaloqatigisinnaavasi arsat qungujulasortallit, qiasortallit, qularpasittut, nikallungasulluunniit atorlugit.

Titartakkat assillu atorlugit meeqqat oqaloqatigigutsigit taava meeqqamut takorluugaannaat aamma piviusut akornannit eqqarsaatersorsinnaanera inissaqartissavarput. Taamaalilluta piviusunut sakkortuunut ingalassimati-kannissagatsigit.

Soorunami meeqqat mikisut nappaatip ilungersunarnerata isumaa paasissal-lugu ajornakusoortitsissapput, kisianni ajunngilaq. Illersuutitummi aamma sunniuteqarsinnaavoq.

Meeqqat atuartut pinnguarnermikkut takorluukkaminnullu angakkuakkatut ittumi silarsuaaqqaminniissinnaasarput, tassani sivikitsumik toqusuusaar-tarlutik "uummarteqqinneqarlutillu", imaluunniit toqu piviusuutinnagu.

Nappaat toqulu pillugit meeqqat minnerit oqaluun-nissaat annilaangagisariaqanngilarput. Sapinngi-saminnik tigusinissamut tulleriiarisinnaasarput, tamannalu piginnaasaq pissusissamisooruuvoq.

Meeqqat angineruleraangamik pissutsit eqqarsaatiginerulersarpaat. Taamaa-lereertarpullu qulit aqqanillillu missaanni ukioqaleraangamik, tassani misilit-tagaat inerisimanerallu qanoq ittuunersut apeqqutaasarput. Siunissaq eq-qarsaatiginerulertarpaat, inuunerullu isumaa ujartulertarlugu. Suna oqalo-qatigiissutigissanerlugu ajunnginnerussanersoq nalornissutigisinnaavaat. Kukkusumik allaanerusumillu pissuseqarnissartik annilaangagisinnaasar-paat.

Meeqqat angisuut inuusuttuaqqallu eqqarsaatigisatik pillugit oqaloqateqar-nissaminnut ikorfartorneqarnissartik pisariaqartittarpaat, imaluunniit isum-maminnik anitsisinnaanertik angajoqqaaminnit tikilluaqquneqarnissaa erseq-qissumik paaserusuttarpaat. Maluginiaqqissaartarpaat inersimasut oqalo-qatigiissutigisartik sapinnginneraat, nalornigaangamillu toqqaannartumik oqaaseqarneq ajorput.

Nappaat pillugu ilaqtariit oqaloqatigiittarnerat

Ilaqtariinni napparsimasoqartillugu meeqqat inersimasullu ulluinnarni qanoq ilillutik ingerlariaqqittarnissaannut ilaqtariinnerup nukittorsarneqarsinnaaneranut pitsaasunik assersuutissarpassuaqarpoq.

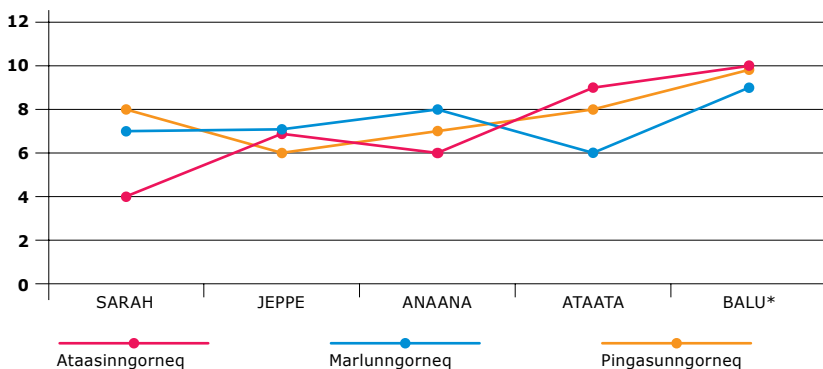
Oqaloqatigiilluarnerit isumaqarluartumik peqatigiinnermik aallartitsisuusarput. Peqatigiinneq pinnguarnelru ilaqtariit ataqatigiinnerannut pingaaruteqarpoq. Nappaatip 'puigulaartarnissaa' tamanut pitsaasuvoq, taamalu ataatsimoornerup nuannersua inissaqartinneqassamat. Ataatsimoornerup tunngavilertarpaa ilaqtariinnermi siunissamut neriuteqalersinnaaneq. Neriuttip qanoq ittuunera ilaqtariinnit ilaqtariinnut assigiinneq ajorpoq, apeqqutaasarpoq nappaat qanoq ingerlanersoq aamma misilittakat qanoq ittuunersut.

Ilaqtariinnut amerlanernut siunissamik nappaateqarfiunngitsumik neriuneq siunnerfigineqalissaaq, aammalu nappaatip anigorluarneqarnissaa neriutigineqartarluni. Allanut iluarsivissinnaanngitsumik nappaateqartunut anniaateqannginnissamik neriuteqarneq, aammalu piffissap sinnerani najuilluarmissaq eqqarsaatigineqartarpoq.

Ilaqtariit iluanni assiginngitsunik neriuteqakkajuttoqartarpoq. Arlaat ataseq nuannaaruteqanngitsaq, alla neriuteqarnerulersimasoq. Immissinnut tusarnaarikkut neriuteqalernissaq nuannaalersinnaanerlu ataatsimoorlusi naniniarsinnaavarsi. Angajoqqaarpasuit paasigaangamikku meeqqatik ulluinnarni neriuteqartut oqiliallaatigisarpaat. Ilaqtariillutik oqaloqatigiissinnaaleraangamik taava ataatsimoorlutik oqalunermikkut ineriartulersarput, taamalu eqqarsaatitik misigissutsitillu pillugit oqaloqatigiinnissaminnut oqinnerusumik peqalertarlutik.

Louisep angutaa toqummat arnaa ima oqarpoq: "Louise nalligaara (arfineq marlunnik ukiulik) ataatamimi ajorunnaarnissaa neriutigiuarpaa. Kisianni kingorna paasinarsivoq isumatusaarnerujussuusoq. Tassami taamaalilluni angummi napparsimasup takusarnera Louisep oqinnerulersippaa. Tamanna pisariaqarsimavoq. Uanga allarujussuarmiippunga, anniaateqarani eqqissinissaa neriutigaara, aammalu toqunerani najorsinnaanissaa kissaatigalugu."

Assersuutigalugu assermik atuillutik isumagissutsiminnik oqaluttuarsinnaapput kisitsisiliillutilluunniit. Nillataartitsivimmut aamma immersuiffissamik ni-vingaasinnaapput kisitsisillu allattortarlugit. Taamaalillusi tamassi malinnaavigisinnalissavarsi ullumikkut qanoq innerlusi. Kisitsit 10 nuannaartorujussuarmik naleqarpoq. 0-ilu nuannaanngitsoq aliasuttorluunniit. Meeqqat atuareeraangamik qanoq innertik malillugu tassunga titarsisarsinnaapput, angajoqqaallu meeraq aperisinnaavaat oqaloqateqarusunnersoq, imaluunniit arlaatigut nuannaarsarneqarnissamik ikiorneqarnissaq perusunneraa. Asinganik angajoqqaat qanoq innerminnik paasititsisinnaapput, taamaalillutik meeqqat angajoqqaamik qanoq innerat eqqoriaqattaartassanagu.

Sarah aamma Jeppep ilaqutaanut **qanoq innermik uuttuut.**

* Sarahp piumasaraa qimmertik qanoq innersoq ilanngullugu titarneqartassasoq.

Ilaqtariit ilaasa meeqqaminnut oqaloqatigiinnissamut aallarleriarnissaq pikkoriffigisarpaat. Siusinnerusukku annertunerusumik oqaloqatigiittanngikkaluarlutik pisariaqalerfiani ilikkartarpaat. Aammali ilaqutareeqartarpoq aallarleriarnissaminnut ajornakusoortitsisartunik, naak oqaloqatigiikkusut taraluarlutik. Taamaalinikkut ikiorneqarnissaq neqeroorutaavoq.

Kræftimut akiuiniarnermi kræftimut siunnersortit angajoqqaat kræftimik eqqugaasimasut meeraallu ilaqutariittut oqaloqateqartarnissamik neqeroorfigaat. Tassani angajoqqaatut inissisimanerup nukittorsarneqarnissaa siunertaavoq, taamalu ilaqutariiusut tamakkerlutik meeqqanut angajoqqaajusunullu oqaloqatigiittarnerup aallartissinnaanissaa isumassarsiviusinnaalerniassamat.

Kræftimut siunnersortit meeqqat marluk oqaloqatiginerini, tassalu Simon (aqqaneq marlunnik ukiulik) Ellalu (arfineq pingasunik ukiulik) tassani meeqqat nuannaangikkaangamik naaminni misigissutsit manngertisimasut titartarnerisigut oqaluttuaraat. Titartakkat aqputigalugit meeqqat oqaluttuaraat anaanamik naappaataanut manngertisimassutigisatik aamma neriuteqarnermik imaqarsimasut.

Simon oqaluttuarpoq manngertisimasuutimini assigiinngitsunik qalipaati-linnik qileruteqartoq, qilerummi qalipaait qernertut atoraangamigit eqqarsatai oqartarput: "anaana toqulerpoq". Qilerummilu tungujortumi eqqarsartarpoq "anaana inuuvoq". Oqaluttuarpoq qilerutit sorliit saqqumissaner-sut aqukkuminaatsissinnaasarlugit. Eqqarsaatini angajoqqaaminut sivilisuumik toqqortorniarsimagaluarpai annilaangassutigisimagamiuk "isasoortoor-nissani".

Oqaloqatigiinnerup naalernerani oqarpoq: "maanna qularinngilara ataata-ma anaanamalu manngertisimasuuteqarnera nalunngikkaat. Taava qanoq innersunga aperisinnaalissavaannga". Aamma Ellap nuannaarutigaa "alia-sukkaangami manngertisimassutigisartakkani maanna ataatap anaanallu takusimammassuk". Taava ersinartunik eqqarsateqaleraangami ajornan-ginnerusumik oqarfigisinnaassavai.

Anaana oqarpoq: "nuannaarutigaa meeqqakka illugiinnik eqqarsaaser-sorsinnaammata" Ataata tapersiilluni oqarpoq: "meeqqakka tulluusimaaruti-gaakka. Nuannaarutigaa nuanniitsunik tamanik oqaasinngortitsisinnaam-mata, taamaannerilu tupaallaatigisorujussuara".

Ilaqutariit meerartaannut nukarlernut

Immikkoortoq una ilaqutariit nukarlersaannut naatsorsuussaavoq. Qatanngutigiinnik anaanaminnik kræfteqalersumik oqaluttualiaavoq. Oqaluttuaq meeqqap tatigisaanit nipituumik atuffassissutigineqarsinnaavoq, eqqarsaatit misigissutsillu suut oqaluttuamit pilersinneqarnersut pillugit oqaloqatigisinnaaniasammagu. Ilaqutariinni meeqqat annerit immikkoortoq una aamma pissarsiaqarfigisinnaavaat.

Emma aamma Lucas marluliaapput. Tallimanik ukioqarput, meeqqerivimmiittarlutillu. Aatsaarluinnaqqisaaq paasivaat anaanartik kræfteqalersimasoq. Lucas isumaqarpoq nappaat eqqumiitsumik taaguuteqartoq. Ataataat oqartuaannartarsimavoq amerlasuunik nukeqarnissaq pingaaruteqartoq, kisianni kræftimut atuumassuteqarpa? Emma isumaqarpoq nappaat kræftimik taaguuteqartoq, pissutigalugu nukippassuit atorlugit aatsaat kræfti anigorneqarsinnaammat.

“Ataata aperisinnaavarput” – Lucas oqarpoq, kisianni arlaannaalluunniit aperinngilaq. Marluullutik isumaqarput, ataata nikallungarpasissorujussuaq, aammami nikallunganerulersikkusunngilaat.

Kingusinnerusukkut paasivaat anaanartik suliaritissa-soq. Kræftip tinunera pilattarneqassammat. “Nukii aamma ilanngullugit pilattassavaat?” Emma eqqarsarpoq. Kisianni ataata anaanalunniit aperinngilai, aam-

ma Lucas aperinngilaa. Imminut aperiinnarpoq akissutisinanilu.

Lucasip Emmallu anaana nappaataa eqqarsaatigisorujussuaat. Isuma qarput anaana nipaallisimasorujussuusoq. Nappaatini toqussutigisinnaanerlugu? Imaluunniit nukini tamaasa annaasserlugit taava assa kaasulinnik qamutitaarluni, soorlu aanaqqii taamaattoq? Marluullutik apeqquiterpassuit kaaviserujoorpaat eqqarsaatitillu oqaloqatigiissutigiginagit. Soorlumi aamma piviusuunngitsut.

Lucasip Emmallu paasiniarpaat inersimasut qanoq innersut. Isuma qarput ilungersorpassittorujussuusut, namminerlu aamma nipaattorujussuanngorlutik. "nuannaarniaannassaasi ernumanasilu", inersimasunit oqarfigineqarput.

Qujanartumik Lucas Emmalu marsviniuteqarput, taakkulu nuannaarutigisinnaavaat. Aamma pinnguat nuannarinerpaasatik pinnguaralugit iluaqutaavoq, imaluunniit kammalaatitik ilagalugit. Taava eqqarsaatersornissaraluartik puigortarpaat.

Aamma illit eqqarsaaterpassuatit inersimasunut apeqqutigineq ajorpigit?

Inersimasut nuannaanngikkaangata suut nuannaalersissinnaavaatsit?

Anaana napparsimmavimmut unissaaq

Anaana napparsimmavimmut unippoq, Emmap Lucas-illu maqaasivaat. Napparsimmavik nuannarinngivip-paat, pissutigalugu anaanartik tigummassuk. Aamma ataata taamatut isumaqannguatsiarpoq, kisianni oqaa-seqanngilaq. Emmap eqqarsaatigisorujussuuaa anaana ini uninngavigisaa qanoq isikkoqarner-soq, tv-kkut isiginnaaruteqarner-soq aammalu tassaniilluni nuanna-rineraa. Lucasip anaanaminut maqaasinini eqaarsaati-gineruaa. Anaanap allamut pinera suli isumaluutigaa.

Ataata oqarpoq anaana pulaariartussagaat, Lucas-ili ilaarusunngilaq. Anaanani kamaappaa napparsimma-villu nuannarinnginnerarlugu. Ataata oqaluttuarpoq napparsimmavimmi sulisut anaana pitsaanerulerni-saanut ikiorniaraat. Suliarereerunikku nakkutigilluas-savaat nuannaanngippallu tuppallersartassallugu. Ataata aamma oqarpoq anaanap Lucas Emmalu maqaasigai.

Lucasip eqqumiigaa anaanani kamaassinnaagamiuk, aali maqaasillugu. Ataatali oqarpoq tamanna pissusis-samisoortoq. Pissusissamisoortumik oqarami qanormi-taavaana isumaqartoq. Lucasilli tamatuminnga aam-ma aperinngilaa.

Anaanartik pulaareeramikku Lucas ilaaginnarsimaga-mi nuannaalerpoq. Titartartakkani anaanami pissaa anaanamilu kusageqisaa nassarsimagamiuk. Maanna ineeqqami uninngavigisaani nivingalerpoq, aamma angerlarnissaanut qilanaalerpoq.

Pulaareernermik kingorna Emmap eqqarsaatigerujoor-simasaminik ataata aperaa. Ataatap Emma quujagaa Emma isumaqarsimammat anaanap nukippassuit atorlugit kræfti peerniassagaa. Aammali kræfti nukittoorujussuummat neriunnartariaqarlutik anaana ajugaasasoq. Ataataatalu nassuiaappai anaanap katsorsarneqarnera suli ingerlagallassasoq. Immaqa qinngortartissooq iisartagartorlunilu, taakkulu kræftimut akiuissutaasarput. Anaanamut qasunartorujussuussapput. Piffissami tullinnguuttumi napparsimalinnginnerminiit immaqa qasunerulissaaq.

Lucasip nuannarinngilaa anaana qinngortartissammat. "Silaannarsuarmiit qinngornerit takkutissappat?" ataatani aperaa. Qujanaqaarmi aperigavit, ataata oqarpoq. Ataatap Lucas nassuiaanniarlugu misilippaa, mas-kiinarujussuaq anaanamut qaamanermik qinnguisinnaasoq, taamalu kræftip peersinniarneranut anaanamut iluaqutaasinnaasoq.

Emmap eqqumiigaa anaanap qinngornerit iisartakallu qasunarisinnaammagit. Ilumut anaana suliaritinniginnermini napparsimava? Ataatap nassuiaappa nappaat kræfti aallaqqaataaniilli malugineqarsinnaaneq ajortoq. Kisianni ajornerussagaluarpoq anaanap malugisinnaalereeraa aatsaat paasineqarpat.

Ataatap qujamasuutigaa anaanap kræftia paasineqar-mat, taamalu ajorunnaarnissaminut ikiorneqarsinnaal-luni. Emmap eqqarsaatigaa anaanap nappaat malugisinnaanngikkuniuk qanoq ililluni paasisimassaneraa?

Kisianni paasiniarnissaa soqutigiunnaarpaa. Lucasip Emmallu nappaat eqqumiigigaluarlugu, taamaattoq piffissap ingerlanerani paasisarpassuaqalerput. Iluqutaasarpog ataata nappaat pillugu nassuiaagaangat. Tamaasa paasiuaannanngikkaluarlugilluunniit. Oqaatsit eqqumiitsorpassuit taakku sungiukkiartulerpaat.

Piffissaq sivisooq ingerlareerpoq, qiimaniarnissarlu misilittaraluarlugu aamma ajornakusoortarpoq. Anaana qasusorujussuugaangat Lucas Emmalu imminnut nuannisaartinniartaraluarput illarniassagamillu imminnut quinassaartarlutik. Kisianni nuannerunnaariataartarpoq kamaatileriataartaramik. Taava anaana na veertarpai oqarlunilu eqqarsaatiginerulaarsinnaagaanni. Taava misigileriataartarput namminneq pisuullutik anaanartik qasusog. Ila ajoq, qanormi iliussappat? Emma marsviniutiminukarpoq, Lucasillu sorsuttartuutini pinnguariatarpai.

Aamma illit ataatat anaanallunniit qasorpasikkaangat nuannaarpassinngikkaangallunniit qanoq iliornissat nalulertarpiuk?

Suut tamarmik nuannerunnaaraangata illillu aliasulerlutit, taava qanoq iliortarpit?

Qujanarpoq Emmap Lucasillu ataartatik pisut pillugit oqaloqatigisaramikku. Aamma anaana oqaloqatigerusuttarpaat. Kisianni anaana qasorpasittarnermik,

taava ataatap angerlarnissaa utaqqisarpaat. Anaanartik apererusuttaraluarpaat akiuunnissaminut nukissaqarluarnersoq, imaluunniit ikiortariaqarnersoq.

Anaana atuakkanik atorniartarfimmiissimavoq, nassaarsimallunilu Emmamut Lucasimullu ualikkut atuffassissutigisinnaasaminik. Nuannertarpoq anaana issiaqatigalugu atuakkallu assiliartaat oqaloqatigiissutigalugit. Nuannarinerusarpaat atuagaq neriummik nassaarnermik imalik atuassallugu.

Anaanap siunnersuutigaa Emma Lucasilu neriuutiminik titartaassasut. Emma uummammik kusanartumik titartaavoq oqarlunilu, tassa anaana kræftimut ajugaanikoq.

Lucas sorsuttartumik titartaavoq, sorsuttartup anaana kræftimut akiuunnerani ikiussavaa.

Anaana oqarpoq nammineq nalunagu qanoq eqqarsaatigisartigigaanni, aammalu taakkununga oqitsuinnaaneq ajortoq. Meeqquerivimmi inersimasunut tamanna oqaatigerusuppa. Oqarpoq meeqquerivimiitillutik nuannaarunnaassagaluarpata inersimasut ikiorsinnaagaat.

Lucasip paaserusuppa inersimasut taava qanoq iliusanersut. Anaana oqarpoq inersimasut oqaluunnikkut ikiuisinnaasut, atuffassinnaagaat, imaluunniit pinnguarnissaannik kajumissaarsinnaagaat. Taava iluaallaqqissapput. Emmap Lucasillu tamanna tusarluarpaat.

Ullup tulliani Emma meeqqueriviliarnissaminut qilanaalereerpoq, inersimasoqarpormi pitsaalluinnartumik oqaloqatigissallugu nuannarisaminik. Tassalu Maria.

Emmap Lucasillu paasilerpaat siornatigutut suli nappaat takkutinngikkallarmatuulli nuannersunik misigisaqaraangamik nuannisaqqittaraangamillu anaana nuannaalertartoq. Kammalaatitik pinnguaqatigiuaannartarpaat, sunngiffimmini sammisaminukartarlutik, imminnut aliikusersorlutik aamalu naatsiivimmi arsartarlutik.

Nuannarutigaat anaanamik kræfteqaraluarluni pinnguaqatiginissaminnut oqaloqatiginissaminnullu nukissalersimanera. Anaanaata tupigusuutigeqaa meeqqat taakku marluk apeqqutissaqangaarmata. Aamma Lucas Emmalu tallimaannarnik ukioqaraluarlutik.

Meeqquerivinni atuarfinniluunniit eqqarsaatitit pillugit inersimasumik oqaloqateqarsinnaanissat nuannarissagaluarpik?

Imaluunniit allamik oqaloqatigalugu nuannarisannik nalunngisaqarpit?

Ilaqutariit meerartaannut annernut, inuusuttuarartaannullu

Emma Lucasilu nappaat kræfti pillugu paasiuminnaatsitarpassuaqarput, illilu angajulliunerugaluarlutit paasinnissinnaanerugaluarlutillu, taamaakkaluartoq apeqquterpassuit ilinni kaavissinnaasassapput. Tupinnangilaq. Inersimasorpassuit aamma nappaat kræfti paasiuminaatsissinnaasarpaat.

Amerlanerit eqqarsaatersorfigisarpaat sooq kræfteqalersimanerlutik. Pissusissamisorporli nappaammik eqqorneqaraangatta nassuiaatissamik ujaasarnarnerput, kisianni qaqutigorujussuaq atorsinnaasatinnik nassuiaatissarsinnaasarpaput. Ullutsinni ilisimaligaqaraluaqaluta sulii ilisimanngisagut annertupput.

“Aanaaga pisoqattaaginnavipqoq oqalulluni sooq namminerpiag kræftip eqqorneraani. Suliffimmini uisakajaarpallaarsimanerluni, imaluunniit inuusukkallarami p-pilnik iisartagartortarsimanini pissutaasimanersut oqaluuserai.

Isumaqarpunga eqqarsaatigivallaarunnaassagai. Ilaqutaanaviangilar-mi. Kræfti takkuppooq, taava uagut sapingisannguarput tamaat atorlugu ikiorniassavarput.

Soorunami aamma eqqarsaatigaara sooq anaanarpianguara aamma eqqorneqarner-soq. Kisianni misilillugu ajunngitsunik eqqarsaatigarni-aannarpunga. Susoqassava aammalu qanoq ingerlassava?”
(Nina 16-inik ukiulik)

Meeqqatut inuusuttutulluunniit kræfteqartumik angajoqqaaqaruit, soorunami nappaat pillugu eqqarsaatersorpassuit ilaqtannut ilinnullu tunngassuteqartut kaavitarsimassavatit. Siullermik ataatanut anaanannulluunniit napparsimasumut ernummateqarsimassaatit. Amerlanerimmi nalunngilaat kræfti toqussutaasinnaasoq.

Paasissutissat pisariaqartut pissarsiarinngikkukkit qanoq sualutsigineranik paasisaqarnissat ajornakusuussaaq. Ataatat anaanalluunniit piumaffigikkit nappaatertik katsorsarneqarnissartillu pillugu nassuiaateqqullutit. Imaassinnaavoq ilinnut aamma iluaqutaasinnaasoq nakorsamut oqaloqatiginnikkiartornermi peqataaguit, taamaalillutit suliamik ilisimasalimmit pisut nassuiatissarsillugit.

Meeqqat inuusuttullu ilaasa paasissutissanik amerlasuunik pissarsinertik iluarinerusarpaat, napparsimasoqarnerani malinnaatinneqarluarneq pitsaanerutittarlugu. Allat paasisaqarpallaanginnissartik perusunnerusarpaat. Misilitsinnagu suna ilinnut pitsaanerussanersoq nalunaqqaassaaq. Ilimanarpoq piffissap ilaani isummatit allanngorartissinnaagit, malinnaaffigerusulertassagit, imaluunniit piffissap ingerlasup ilaani peqataarusukkunnaartassasutit. Ingerlaninni ataatat anaanallu oqaloqatigalugit misilissinnaavat suna ilinnut pitsaanerunersoq paasiniarlugu.

Nappaammit anilaartarnissaq

Pissusissamisuuksaaq piffissap ilaani nappaatip ungasillilaartarnissaa kissaattigisassagukku, ikinngutit ilaginissaat aamma sunngiffimmi sammisartakkavit aallutarinissaat ujartorusuttassallugu. Taamaaliornikkut nappaammit anilaarnissat periarfissittassavat, inuttullu allatuulli innerit misigisinnaasassallugu.

Ilaannili piffissap ilaani angajoqqaatit qatanngutitillu qanillugit najorusuttassavatit. Tassani ilavit qanoq innerat eqqarsaatiginerusassallugu. Angerlarsimasinnaallutit anilaartarsinnaallutillu paarlakaajaakkukkit inuunerillu nammineq ingerlallugu, taava ajunngequtigiinnassavaa. Qularnanngitsumik ataatavit anaanavillu inuusuttuaraqativit akornanni inuulluarnissat pingaartissavaat.

Ilaqutariinni meeqqat angajullit minnernit suliassinneqarajunnerusarput. Imaassinnaavoq piffiit ilaanni piumaffigineqaruit narraammerlutit qinngarinniummerlutillu qisuariartutit. Kingornatigullu unneqqaserlulertutit annerusumillu ikiuiniarnikkut iluarsiiuginialerlugu. Aamma imaassinnaavoq nammineerlutit akisussaaffimmik annerusumik tigusinialertutit, ikiuinerulerlutillu, pisariaqartinneqartoq takusinnaagakku. Qularnanngitsumik angajoqqaavit nuannaarutigisorujussuussavaat. Eqqaamassavat qaangiisuussannginnavit. Meeqqat inuusuttuaqqallu amerlapput angajoqqaminnut annertuumik ikiuisartut, takusinnasaramikku nappaatip ataata anaanalu oqimaarsartikkaat.

Kina oqaloqatigisarpiuk?

Meerarpasuit inuusuttuararpasuillu namminneq ajornartorsiutitik eqqarsaatitillu nappaammut attuumassuteqanngitsut angajoqqaaminnut saaffiginissutigineq ajorpaat, takusinnasarpaammi nappaammut angajoqqaatik oqimaarsareeqisut. Imaassinnaavoq atuarfinni pisut imaluunniit kammalaatinut tunngasut, atuarfimmiluunniit atuakkatit pillugit nikallungassuteqartutit. Pingaaruteqarporli angajoqqaannut saaffiginittuartarnissat. Angajoqqaat meeqqamik ikiortuarnissaannik pingaartitsisorujussuusarput, naak nappaat inuunermi initoreeraluaqisoq.

Aamma illit angajoqqaatit artorsartikkumanagit ilaanneeriarlutit nammineq ajornartorsiutigisatit pigiinnartarpigit?

Isumaqartarpit angajoqqaavit ajornartorsiutitit pillugit oqaluttuukkukkit ikiuinissaminnut nukissaqarneq ajortut?

Meeqqat amerlanerit angajoqqaamik misigissusaat qisuariartarnerallu mallinnaavigisarpaat, naak oqaasinngortittuaannanngikkaluarlugit. Anaanavit ataatavilluunniit napparsimaneranut nukitit tamaasa atortuaannaraluarukkit ilinnut oqimaarsartittorujussuannugussaait. Taamaaliorputimmi ikiuukkumatoorusullutit eqqarsaatiginerullugillu, kisianni ernumanerulerninnik nuannaannginnerulerninnillu kinguneqarsinnaapput.

Taamatut misigileruit arlaannik oqaloqateqassaait, taamaalillutit ajornartorsiutit qimaamilaarniassagakkitt ikiorneqarlutillu. Imaannigilaq angajoqqaatit ungasinnerulissagigit, kisianni ajornartorsiutaat tigonaveersaassagakkitt.

Meeqqat inuusuttuaqqallu amerlasuut nappaat pillugu misigisaminnik allatartut iluaallaatigisartorujussuat, pingaartumik sakkortuumik misigisaqarsimatillutik anisikkuminaatsitaminnik.

Amanda 17-inik ukiulik anaanani aappassaa kræfteqalermat ima allapoq. "Tassanngaannaq anaanaga ataqatigiissaartunik oqalussinnaajunnaarpoq. Qaratsamini oqalunnissamut qitiusup saniani kræfteqalersimavoq. Sakkortuumik sunniuteqarpoq, uangalu susinnaajunnaartut misigivunga. Sakkortumik tiguara, tassami taamaalimmat saninguanikkama.

Siullermik quujageqqaarparput. Anaanagami 'hvordan'-imik oqarniarluni tassanngaannaq 'sivor'-imik oqarami. Kisianni oqaaserpassuit kukusaqattaaginalermagit naggataatigullu 87-imik kisitsit allassimasoq 46-mik taammagu annilaangasorujussuanngorpunga. Aamma imminut tupassutigivoq. Aneerasartarfimmu anivoq ingillunilu. Ataata angerlarami ingerlaannarluni malugaa ajortoqartoq, tuaviinnarlu anaana napparsimmaviliaallugu. Ajoqutaanik nakorsaanerup nassuiaalluarpaatigut. Anaana sularitippoq ajunnginnerulerlunilu, kisianni qaammaterpassuit suli qinngortartittarallassaaq angerlarsimallunilu.

Nuannaangikkaangama ikinngutit pitsaasut tapersersuinerisigut taamaasa qaangerluarpakka. Ataatanut nukkanullu atanera sakkortunerulerpoq, ullumikkullu anaana angerlarsimaannartuusoq ilagalugu ulloq nalinginnaasuusoq atortarlugu. Ajorunnaarnissaa qularinngilluinnarpara".

Amandap misigisaanik misigisaqarsimasut siviluumik kingunerlutsissinnaasarpaat. Taamaammat oqaloqatigiissutigisarnissa pingaaruteqarpoq, misigisaq timinnit aniniassammat. Illit allallu qaangerniarlugu iliuuserisimasasi ajunngitsut takunissaat pingaaruteqarpoq. Suliamik ilisimasalimmik oqaloqarteqarluni iluaqutaasinnaagamik, aamma Amandatut ikinngutit pitsaasut tapersersuisinnaaneri iluaqutaasassapput.

Meeqqat allat taamatulli ajornartorsiuteqartut naapinnissai aamma iluaqu-tissarsiffigineqarsinnaapput. Meeqqat inuusuttuaqqallu tamarmik pitsaasu-nik tapersersuisinnaasunillu kammaqartuaannarneq ajorput. Apeqqutasar-poq ajornartorsiutit pillugit oqaloqatigiinnissaq sungiusimaneraat, imaluun-niit allaanerulluinnartumik pisarnermisut sammisaqaqatigiittarnesut.

Meeqqat inuusuttuaqqallu ilaasa allamik angajoqqaarinngisaminnik oqaloqateqartarneq iluaqutigisarpaat. Kræfti pillugu siunersuineramik ingerlataqartunut qaninnerpaasannullu saaffiginnis-sinnaavutit oqaloqateqarlutillu (atuakkap naanerani links-it takukkit). Ataatat anaanallu aamma kræfti pillugu siunnersuisumik oqaloqateqarnissaannut qanorlu ikiorneqarnissassinnut saaffiginnissute-qarnissaannik siunnersorsinnaavutit.

Inuusuttuaraaguit immaqa angajoqqaannit kaanngariartulernerpit nalaaniit-tutit nappaat takkuppoq. Tassanngaannarlu allanngorlutit angerlarsimane-rulerlutillu. Immaqa kammalaatit paasisinnaanngilaat sunersutit. Inuusut-tutut inuunerpit ilaquuttavillu akornanni inuunerpit nutsoruunneqartutut misi-gisimallutit inuulersimavutit. Angajoqqaatit kamannarisinnaavutit, aamma pisuunngikkaluarpataluunniit.

Piffissap ilaani angerlarsimaffik qimallugu kammalaatit ilagisarpigit?

Angajoqqaatit tamanna pillugu oqaloqatigigukkit qularnanngilaq paasisin-naassagaatsit. Ilagalugit naalluinnarmat imaanngilaq angerlarsimafinnit qi-maasutit. Pissusissamisuuqinnarpoq. Angerlarsimafinni napparsimasoqarpat napparsimasoqanngikkaluarpalluunniit inuusuttutut allatuulli inuunissannut pisinnaatitaavutit.

Qanoq oqassaanga?

Meeqqat inuusuttuaqqallu amerlaqaat atuaqatiminnut ikinngutiminnullu qanoq oqassanerlutik nalornilertartut. Nalornigamik immaqa oqarnaviannngilat. Meeqqat inuusuttuaqqallu ajornartorsiutivit assinganik atugaqartut isumassarsivigisinnaavatit kimut qaqugulu oqarsinnaanerlutit, tusarniarlugillu qanoq illillutik ajornartorsiutitik assigiinngitsut qaangerniarsimaneeraat? Meeqqat inuusuttuaqqallu ilaat atuartitsisut, perorsaasut, arsamik sungi-usaasut, spejderit siulersuisui nappaat pillugu ilisimatinneqaraangamik taa-va paasinninnerulersarput imaluunniit pisariaqartitsisoqarneratigut oqaloqatiginninnissaminnut piareersimalertarlutik.

Julius 14-inik ukiulik ima oqluttuarpoq

”Qallunaatut ilinniartitsisuma paasigamiuk ajunngilluinnarpoq. Nuannerporluunniit. Oqaloqatikkuminartorujussuusarpoq. Nammineerluni angummi kræfteqarluni napparsimaneera misigisaqarfigisimavaa. Kisianni kisitsinermik ilinniartitsisora oqarfigerusussimannngilara. Allat tamarmik tusaasut nipituuliuutigisinnaammagu”

Juliusi nammineerluni ilinniartitsisut ataatsimeeqatigai, tassanilu isumaqatigiissutigineqarpoq qallunaatoortitsisoq Juliusip oqaloqatigine-rusassagaa. Kisitsinermik ilinniartitsisoq paasisaqarami iluaallappoq, nalujunnaarpaalu Juliusip ilaqaatani susoqarnerpoq.

Soorunami ilinnut qanorluunniit iliortoqassanninnissaa pingaaruteqarpoq. Isumassorneqarnerunissaq pisariaqartippat, kisianni asuliinnavik ilinnut tunniussorneqassannngilaq. Aamma uagut inersimasut nalunngittuaannannngilarput qanoq oqalussanerluta. Inersimasut qanoq ikiuulluarnernuinnassanersut pqaatigalugit oqaloqatigiissutigisinnaavat.

Misilittakkat takutippaat illit meeqqatut inuusuttuaqqatulluunniit kamma-
laatitit sunngiffimmilu sammisartakkavit ingerlatiinnartuarnissaat pingaar-
teqartoq.

Sabina 15-inik ukiulik inersimasunit aperineqakkajuttarpoq: "angerlar-
simafissinni qanoq ippisi?" Nammineq qanoq innini apequtigineqarpat
iluarinerussagaluarpaa.

Angajoqqaanut

Ilaqtariinni ajorartorsiortoqalersillugu inersimasut amerlanerit naluneq ajorpaat meeqqat oqaloqatigineqarnissaat pingaaruteqarmat. Oqaloqatigiinniarnissaq ajornakusoorsinnaasaraluarpoq. Ajunngitsunik oqalunnerluni nalornissutigineqarsinnaasarpoq. Aamma meeqqamik qanoq ilisimasaqalersitsiginissaat nalornissutigisarpaat. Angajoqqaammi meeqqamik pisariaqanngitsunik annilaangatilernissaat kissaatigineq ajorpaat.

Angajoqqaajususi meeqqassinnut isertorniaraluarussi iluaqutaanaviangilaq. Ajortoqaraangat malugisarpaat. Paasitinneqanngikkunik namminneq piviusuunngitsunik eqqarsaasorsinnaapput, isummassarsiuilertullu. Ajornartorsiornermi kisimiittutut misigilersinnaagamik.

Meeqqat nappaat pillugu ilisimatinneqarnissaanni angajoqqaat pingaarnerpaajupput. Oqaatigiumasassi eqqarsaatigilluaqqaarnissaat pingaaruteqarpoq.

Angajoqqaat oqaloqatiginninnginnerminni naapeqqaalaarnissaat

Apeqquterpassuit takkussuupput: qanoq oqarusi oqinnerussava, qanoq ammatigissavisi? Meeqqat qanoq qisuariassappat aamma apeqqutit suut apeqqutigissavaat?

Meeqqassi oqaloqatigilinninnerani iluaqutaasinnaavoq saqqummiunniakasi oqaloqatigiissutigereerussigit. Inersimasut allat ilissinnut ilisarisisannittut meeqqanik inuusuttuaqqanillu oqaloqateqarnermik misilittagaqartut ilaatissinnaavasi.

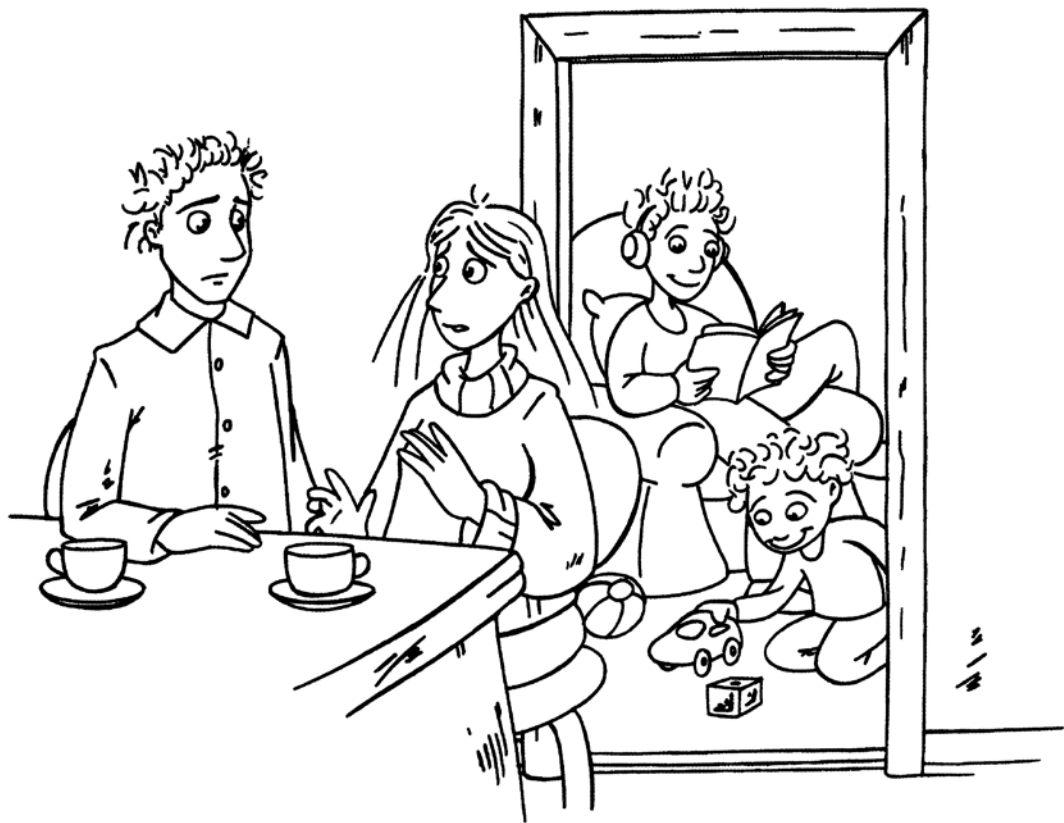
Lucasimik Emmamillu oqaluttuap takutereerpaa meeqqat oqaatsinik qanoq paasinnissinnaasarnerat inersimasunit allaanerujussuusarnera, tassani pissutaavoq meeqqat takorluukkat silarsuaanni suli eqqarsartaaseqartarnerat. Apeqquteqakkajuttarpoq uagut inersimasut iluamik akisinnaangisatsinnik. Ajunngilaq. Ajornerussaarli eqqunngitsunik meeqqasi oqaluukkussigit. Pitsaanerussaarli meeqqasi qanoq ingerlariaqqissinnaaneriniq oqaluukkussigit, ilissilu suut tamaasa ilisimangikkisi. Meeqqat suut tamaasa akissutissarsinngikkaluarlugit ingerlariaqqissinnaasarput, maluginnaagunikkulu inersimasut eqqarsaatiminnik erumassutiminnillu tusarnaarsinnaasut iluarnerutittarpaat, aamma siunissaq pillugu.

Oqaloqatigiissutsit nuanninngitsut pillugit ilisimatitsisarneq meeqqap tigusunnaasaa naapertorlugu ilisimatitsissutigineqartassapput. Sukkavallaamik oqaluttoqassanngilaq, taamaalilluni meeraq ilisimatitsissu-terpassuarnik tuniorarneqannginniassammat. Aamma mianersorpal-laartariaqanngilaq, taamaalilluni meeraq toqqissisimajunaarsinnaammat apeqquteqarusukkunnaarlunilu.

Pingaartuuvoq ilissi angajoqqaatut meeqqasi neriorsussagisi pisut allanngornerini ilisimatittarnissaannik. Taava meeqqassi susoqarneranik qanorlu itoqarneranik misissuijuaannassanngillat. Soorunami taamaannerat piivissinnaanngilarsi, kisianni eqqissisimanerunissaannut periarfississavasi, nappaallu kisiat eqqarsaataaniiginnarunnaassalluni.

Siunissaq pillugu meeqqat eqqarsaateqakulasarsinnaapput, tamatumingalu angajoqqaatik oqaloqatigissanagit. Meeqqat amerlanerit eqqarsaatigisorujussuusarpaat angajoqqaatik napparsimasoq toquppat qanoq pisoqassanersoq. Nappaat ajornerisoq missiliuisoqanngikkaluarpalluunniit. Meeqqat ilai siunissaq pillugu takorluuisarnerat toqqaannartorujussuusarpoq, sumi najugaqassanerlutik, sumi atuassanerlutik il.il. nappaatip ajorneranik missiliuisoqanngikkaluaangalluunniit taamaattunik eqqarsaatersorsinnaasarput.

Meeqqat eqqarsaataat neriuteqarnermit nikallunganermut nikerartorujussuusinnaasarput – soorlu angajoqqaat aamma taamatorpiaq pisartut. Eqqarsaatit nikallungassutigisat angajoqqaanut ingerlateqqinnissaat ajornakusoorsinnaasarpoq, minnerunngitsumik napparsimasumut. Tamannalu eqqumiiginanngilaq. Sapinngisartimmi atorlugu nuannaarnertik attatiinnarniartarpaat. Meeqqat sakkortuunik misigisaqarunik soorlu angajoqqaamik naalliunnerat takusinnaallugu, taava meeqqamut nuanniitsumik misigisaqarfussaaq.

Meeqqasi oqaluunnarussigit unneqqarinnissarsi aamma meeqqap qanoq paasinnitsigisinnaanera ilisimatitsissutiginiakkasinnut naleqqussarnissaa, soqutiginninnissilu takutinnissaa pingaartuuvoq.

Ilissi eqqarsaatisi misigissutsisilu paasitikkussigit, taava meeraq oqaaseqarumajunnaartissinnaavarsi. Siullermik meeraq annikitsumik paasitissinnaavarsi, qanorlu qisuariarnissaa utaqqilaariarlugu taava eqqartoriigarsi pillugu meeraq oqaloqatigeqqillugu, aperalugulu eqqartukkassinnut tunngasumik suli paasisaqarusunnerunersoq. Aamma oqaloqatigiissutigisassi meeqqap paasilluarsimaneraa misililaassavarsi.

Angajoqqaatut pitsaasuussaaq meeqqap oqaloqatigiissutigerusutaa ammaf-figussiuk, aammalu allanut tunngasuteqartunik allat oqaloqatigerusupp-
tigit. Imaanngilaq angajoqqaajulluannginnassi allamik oqaloqateqarusus-
sasooq. Taamaaliornermiksummi takutissavaat allanik aamma oqaloqateqar-
sinnaaneq pikkoriffigigitsik, periarfissanillu allanik atuilluarsinnaallutik.

Meeqqat ilaat aamma sivisuumik eqqarsaatitik nammineq pigisinnaasarpaat
allanillu oqaloqateqarusussanatik. Tamanna aamma ajoriniartariaqanngilaq.
Kisianni imaassinnaavoq ilaqutariinni pissusiusut tarrarsorfigisat aallaviga-
lugit allat qanoq oqaloqatiginissaannik isiginnittaaseqarsimaneq aallaviusoq.
Uppernarsineqarnikuunngilaq qisuariartaaserisaq kukkunerunersoq imaluun-
niit allap qisuariartaasianit pitsaanerunersoq.

Tobias 14-inik ukiullip oqaluttuaraa, ataatani kræftimik napparsima-
nermini nipaatsorujussuimasooq. Tobias oqarpoq: Ataataga aliasuu-
teqarusunngilaq! Anaanama akuttunngitsunik qanoq innersunga aperi-
sarpaanga. Oqaluuteqqunanga oqarfigisarpara eqqartorusunngilakka-
mi. Isumaqarpunga uanga ataata assigisimagiga. Artornartunik misigi-
saqaraangama nipaallisarama. Nikallungarusunngilangami”.

Tobiasip iliuuseqariaaseq imminut pitsaanerusoq nuannaaginnarusunnerminullu iluaqutigisinnaasani toqqarpaa. Kisiannili piffissaq ungasinnerusoq isigissagaanni oqaloqateqanngikkunilu oqimaarsartorujussuannorsinnaavoq.

Ilissi nammineq qanoq innissinik qanorlu eqqarsaateqarnissinnik meeqqasi oqaluutilaartarusigut imaassinnaavoq meeqqassinnut iluaqutaasassasoq. Apeqquteqaannartassanngilagummi immitsinnullu tunngasut isertuunnagit. Imaakkajuttarpoq, kræftimik napparsimasoq oqaloqatigiinnermik aallartitsinissaminut sapiissuseqarnerusartoq – inersimasut uagut apeqquteqaannar-nata aamma tassani tunniussaqaarsinnalertarpugut.

Pingaartuuvoq meeqqat malugissagaat angajoqqaat angajoqqaajunertik attatiinnarsinnaagaat, aammalu meeqqamik pisariaqartitaannik naammassinissinnaanertik takutisiinnaagaat. Qularnarporli angajoqqaajusup napparsimanermi nalaani angajoqqaatut tunniussisinnaanini attatiinnarsinnaaneraa. Tassani allat ikiuunnissaminut piareersimaannassapput. Pisariaqarsimap-pat pingaaruteqarpoq angajoqqaap napparsimasup sapinngissutsi naaper-torlugu meeqqat pillugit aalajangigassatigut peqataatinneqartarnissaa.

Ataata anaanalunniit toqussappat

Napparsimasut tamarmik peqqissineq ajorput. Meeqqat inuusuttuaqqallu ilaat anaanaminnik ataataminnilluunnit inuulluaqqusariaqartarput. Allat neriuteqarunnaaraluaaraangataluunnit meeraasut kingulliullutik neriutigi-saminnik aatsaat iperaasarput. Soorlumi neriunnerat angakkuakkatut ilillil-luni ataannartartoq. Meerarpassuit inuusuttuararpassuillu naggatissaanut allaat assigiinngitsunik pissusilersornermikkut neriuutiminnik attassisarput.

Matilde 11-inik ukiulik ima oqaluttuarpoq: "Unnuit tamaasa uumasuu-tikka bamsikkalu aalajangersimasumik inississortarpakka. Eqqar-sartarpunga, tulleriiaarlugit iluamik inississunngikkukkit anaana ajorunnaaqqissinnaajunnaassasoq. Piffissaq sivisoorujussuaq atorlugu inissinniartarpakka".

Louisep anaanaa kræftimik katsorsarneqarsinnaanngitsumik nappaateqarpoq, ilaqutariillu tamarmik kræftimut tunngassuteqartunik siunnersortimik oqaloqatiginnipput. Louise 11-inik ukioqarpoq. Oqaloqatiginninnissamut ilaarusungilaq, kisianni inimi issiaqataavoq – oqaaseqanngiinnarlunili. Tarnip pissusaanik ilisimasallip aperimmani issiaqataalluni qanoq innersoq, imminut aalisagannortil-luni titartaavoq.

Louise oqarpoq aalisagaq oqalussinnaanngitsoq tusaasinnaasorli. Kisianni aalisagaq puaasartitsisarpoq, taamaattarpoq pissutigalugu oqalunneq ilikka-leramiuk. Louise oqarpoq, oqalunneq ilikkaruma taava aggissaanga. Ornikku-maarpassi.

Oqaloqatiginninnerit annertuut mikisunnguakkuutaarlugit aallartinneqartassap-put, taamaaliornikkut annertuallaalinninniassammata. Inersimasunut qanigi-saasunut maluginninniarnissaq annertuumik piumasaqarfiusarpoq, paasinias-sallugu napparsimasumut meeqqamullu suna naleqqunnerusoq ujartussallugu. Tassanilu naleqquttuussaag ikiortigisinnaasanik ujarleraanni. Napparsimmavim-mi sulisuusinnaapput, siunnersortaasinnaapput suliamik ilisimasallit, ilaqtut-ta imaluunnit ikinngutit, taakku ikiortigalugit piffissap naggataani qanilaarnissap ungasillisarnissalu naniniarnissaani iluaqutigisinnaavasi.

Anaanap ataataluunniit toqulernerani meeqqat oqaloqatiginissai ajornakusoortarpoq. Kisianni iliuuserisinnaasat amerlapput. Tusaa-riarit, Kristian-ip annilaanganini qanoq oqaasinngortissimaneraa:

Ataata ajorunnaarsinnaanngitsumik kræftimik nappaateqarpoq. Kristianip 8-inik ukiullip ataatami toqunissaa eqqartorusungilaa, angajoqqavisalu ima paasisimavaat Kristiaap pissutsit iluamik paasisimannikkai.

Ullut ilaanni Kristian oqaluttuarpoq, ilumini manngertuuteqarluni. Niaqquminiittorlu, imalu angitigaaq ipingajaavittarluni. Imermim-mi imaqarpoq. Kristiaap timini imermik ulikkaartoq titartarpaa, imerlu timaani tamarmi takussaavoq. Annertungaarmat ipingajal-luinnartarpoq. Imeq taanna anillassinnaanngilaq Kristiaammi qia-rusungilaq. Kristiaap nappaat eqqartorusunngikkaluaraa, taamaat-toq oqaasinngortitsigami manngertisimaneranut iluaqutaavoq.

Nunatta annersaani meeqqat angajoqqaaminnik annaasaqarsimasut oqaloqate-qartarsinnaanerannik neqeroorfigineqarsinnaapput. Meerarpassuit iluaqutigisar-paat, paasisaramikku angajoqqaamik toqoreersup qanoq qaangerniassallugu, aammalu ingerlariaqqinnisaminnut qanoq iliussanerlutik.

Pingaaruteqarpoq meeqqat pissusilersuutaasa ataqqisarnissai, inuttullu qisuariartarneri. Kisianni aamma pisariaqartarpoq paasisimangippassuk anaana ataataluunniit toqulersoq mianersortumik pisunik nassuiaattariaqaramik. Kingusinnerusukkut pingaarutilinnik oqarsinnaanissaq titartaasinnaanissarlu iluaqutaasinnaasarpog napparsimasorlu taamaaliornikkut tunisuteqarfigisinnaallugu.

Kisianni meeqqat anaanap ataataluunniit toqulernera pillugu nipituumik oqaatigisinnaaneq ajorpaat. Pingaartumik ukiutik malillugit oqaaseq toqu qanoq isumaqartoq paasisinnaalersimagaangamikku. Qanormi iliussaagut? Al-latut ilionikkut meeqqat oqaasinngortitsisinnaappat?

Kræfti pillugu siunnersusisartut angajoqqaamik kræftertoqartillugu ilaqutariit oqaloqartiginnitarnissaannik neqerooruteqarput. Meeqqanut inuusuttuaqqanullu aamma immikkut ittumik neqerooruteqarlutik, tassani meeqqat inuusuttuaqqallu allat ajornartorsiutimik assinganik nalaataqarsimasut arlaleriariarlutik oqaloqatigisarsinnaavaat.

Tassani imminnut ikioqatigiillutik misigisartakkatik, eqqarsaatitik, misigissutsitik pillugit oqaloqatigiit-tassapput, angerlarsimafimminnilu artornartut qanoq iliorlutik qangerniartarsimanerlugit aamma eqqartuiffigisassavaat.

Ilaqutariinnut uteqgeriarta

Una atuagannuaq atuarussiuk arlaanni ilisarisaqartassaasi, ilaanilu ilissinnut tulluatuusaratik. Aamma kræftimik nappaatit assigiinngitsut katsorsartinnerup nalaani ilaqutariinnilu assigiinngiaartorujussuupput. Ataatsimoorussassatut atuagassanngorlugu allanniarsimavugut, neriulluta atorsinnaassinnik nassaarsinnaassasusi.

Ilaqutariinni assigiinngitsuni amerlanerni napparsimasoqareernerup kingorna nappaatip uteqqinnissaa sivisuumik annilaangassutigineqartarpoq. Annilaanagerup nassuerutiginnissaa ajunngilaq. Kræftimimmi eqqugaasimasup ilaqutaanilu annilaangassutigineqartarpoq, aamma tamanna pillugu immisinnut oqaloqatigiittarussi iluaqutaasassaaq.

Annilaanagerup qanoq taaguusertarnissaanik immisinnut ikioqatigiittaritsi, taava takkukkaangat oqaloqatigiissutigisarniassavarsi. Torullimik Rumleskaft-imik oqaluttuaq eqqaamavisiuk? Tassani dronning-ip Rumleskaft-ip atia eqqoriaramiuk pissaanera tamarpoq. Aamma annilaanganeq taamatut issinnaavoq.

Ullumikkut kræftertut amerlasuut ajorunnaarsinneqartarput. Piffissap artornartup kingorna namminermut ilaquttanullu immaqa pisuunnguaallaataasarpoq. Imaassinnaavoq napparsimasoqarnerup nalaani imminnut atanerulernermik kinguneqarsimasoq, imaluunnit qanoq assigiinngitsiginersi erseqqisumik takusimasinnaavarsi. Kisianni qanoq ikkaluarpalluunniit timikkut eqqarsartaatsikkulluunnit iluarsinarneq sivisuumik pisarpoq.

Ajunngitsumik ingerlasoqaraangat

Ilaqutariit assigiinngitsut assigiinngitsunik ileqqoqartarput. Amerlanerit ullut tamaasa nerilernermi ataatsimoortarput. Piffissarlu taanna atorlugu pisut ajunngitsortaasa nuannersumik eqqaanissaannut periarfissaqarsinnaapput, pingaaruteqarpoq ikioqatigiillusi nuannaarutiginnissinnaanissarsi.

Annikitsunik angisuunillu nuannaarutissaqartarsinnaavoq. Tassani annikitsuuneri annertuujuneriluunniit apeqqutaatinnagit immissinnut maluginiartarsinnaavusi kina arlassinnut nuannaarutaasinnaasumik aallarniisimanersoq ilaqutariinnissinnilu ataqatigiinneq taamaaliornikkut nukittorserlugu.

Oqaloqatigiittarnerit inimi ingerlattariaqanngillat. Pisuttuarluni oqaloqatigiinneq oqinnerukkajut-tarpoq, imaluunniit allatut iliorluni ataatsimut suliaqaqatigiinneq aamma pitsaasuvoq.

Ilaqutariit tamarmik assigiinngitsuupput, inuillu tamarmik assigiimmik qisuararneq ajorlutik. Taamaakkaluartoq ataatsimoorluta misilittakkagut amerlasuut atorsinnaavagut. Pingaarnerpaajuvoq meeqqat inersimasullu, mikisut angisuullu ataatsimoorlutik ataasiakkaarlutilluunniit aqut namminermt oqinnerusoq nassaarisinnaassagaat, aamma ilaqutariit tamarmiullutik piffisami artornartumi qaangiiniarneranni.

Neriulluta una atuagaaraq suliniummut tunngasoq atorlugu namminermt immissinnullu qanoq iliortarnissassinnik isummanik aamma isumassarsianik tunniussaqaarsimassalluta.

Meeqqat angajoqqaallu qupperneri

Quppernerna ukunani immissinnut allaffigeqatigiinnissassinnut qaaquassi.

Misigisanik annikitsunik annertunerusunillu nalunaarfigeqatigiittarsinnaavusi, ilaqutariittut iluaqutigisimasasi aamma pillugit.

Aamma titartagaasinnaapput qalipaagaasinnaallutilluunniit, eqqarsaatissinik, misigissutsissinnik, neriutissinnik, takorluukkassinnillu takutitsisut. Imaluunniit ilaqutariit assingat aamma tassaniissinnaavoq, kikkuunersi takuniassagassiuk.

Najaaraq: Nyttige links og adresser isumaqatigiissutigiumaarpagut qanoq annertutigisumik ilanngutissanerlugit

Una quppersagaq saaffiginnippoq ilaqutariinnut angajoqqaajusut arlaat kræft-eqarpat. Meeqqanut minnernut annernut inuusuttuaqqanut inuusuttunut angajoqqaanullu saaffiginnippoq.

Ataata anaanalunniit kræfteqalersimappat inersimasut kisimik sunnerneqar-neq ajorput. Meeqqat qanorluunniit utoqqaassuseqaraluarunik malinnaasarp-ut napparsimanerup ingerlanerani. Angajoqqaatik assigalugit pissutsit ajunngin-nerpaamik ingerlaffiginissaat anguniartarpaat.

Quppersakkap oqaluttuarai meeqqat assigiinngitsunik ukiullit: Kasper aqqani-linnik ukiulik, Cecilie qulinik ukiulik, Ella aamma Simon arfineq pingasunik aam-ma aqqaneq marlunnik ukiullit, Emma aamma Lucas tallimanik ukiullit, Julius aamma Tobias 14-nik ukiullit, Nina 16-nik ukiulik aamma amanda 17-nik ukiu-lik. Meeqqat inuusuttullu tamarmik kræfti ilaqutaariinnullu sunniutai eqqarsaa-tersuutigaat. Namminneq angajoqqaamillu qisuariaataat eqqarsaatersuutigaat minnerunngitsumillu eqqarsaatigaat namminneq ilaquttamillu siunissaat.

Quppersakkap oqariartuutigaa ilaqutariit assigiinngitsut misilittagaat qanoq meeqqat inersimasullu imminnut ikioqatigiissinnaasut oqaloqatigiinnermi, inuunermi, artornartorsiorfimmilu ataatsimoorlunilu iliuuseqarsinnaanermi.

Eqqarsaataavoq quppersagaq ilitsersuutitut atorneqarsinnaasoq. Neriuppugut atorsinnaagissi isumassarsiorfittut meeqqat inersimasullu immikkut ataatsi-moorlutillu qanoq artornartorsiorfiup qaangernissaanut.

Neriuffiit Kattuffiat

Postboks 1546
Aqqusinersuaq 48
3900 Nuuk

Tlf. +299 49 04 89
Fax: +299 31 25 04

neriuffik@greenet.gl
www.neriuffik.gl

